

Παναγιώτης Ξοπλίδης

Ενώ η Λευκορωσία ήταν μέχρι πριν λίγες μέρες μια σχεδόν άγνωστη χώρα, έχει βρεθεί ξαφνικά στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των διεθνών ΜΜΕ αλλά και της δημόσιας συζήτησης στην Ελλάδα, ανοίγοντας μια σειρά ζητημάτων, γεωστρατηγικών, οικονομικών αλλά και ιδεολογικών. Είναι μια αυθόρμητη λαϊκή εξέγερση ή πραξικόπημα;

Η απάντηση δεν μπορεί να είναι μονοδιάστατη και πρέπει αρχικά να παραμεριστούν η κυρίαρχη προπαγάνδα της Δύσης αλλά και οι παρωπίδες ψευδαισθήσεων μερίδας της αριστεράς. Στην καπιταλιστική Δύση η Λευκορωσία παρουσιάζεται ως “η τελευταία δικτατορία της Ευρώπης” με “σοβιετική οικονομία”, μια “ευρωπαϊκή Βόρεια Κορέα” απομονωτισμού και αυταρχισμού. Αυτή η αφήγηση μάλλον χαϊδεύει τα αυτιά και μερίδας της αριστεράς στον πλανήτη που προσπαθεί να βρει μια σοσιαλιστική ελπίδα στο καθεστώς Λουκασένκο.

Η Λευκορωσία, όπως όλα τα μετα-σοβιετικά κράτη, είναι μια καπιταλιστική χώρα. Οι εξελίξεις των τελευταίων ημερών δεν έχουν καμιά σχέση με τον αγώνα για “δημοκρατία και ελευθερία” και προφανώς είναι χαζοχαρούμενη αφέλεια να κρίνονται τα γεγονότα πριν και μετά τις εκλογές χωρίς να αναλύεται η γεωπολιτική διάσταση της σύγκρουσης ιμπεριαλιστικών δυνάμεων.

Το οικονομικό σύστημα της χώρας είναι μια ιδιότυπη εκδοχή καπιταλισμού με ισχυρή την παρουσία του κράτους. Ο Λουκασένκο εμφανίζεται να αντιτίθεται στον καπιταλισμό και στη ρητορική του συνηθίζει να καταριέται τους «πλούσιους». Στην πραγματικότητα είναι εκπρόσωπος μιας φατρίας της λευκορωσικής αστικής τάξης. Χρησιμοποιεί τη μεγάλη δύναμη που συγκεντρώνεται στα χέρια του για να προστατεύσει τα συμφέροντα πολλών καπιταλιστών που είναι προσκολλημένοι σε αυτόν.

Η εσωτερική σύγκρουση στην χώρα σε μεγάλο βαθμό έχει να κάνει με την αναδιανομή του μεγάλου κρατικού τομέα της οικονομίας, την ιδιωτικοποίηση αυτού, όπως και την ιδιωτικοποίηση του συνεταιριστικού τομέα στην αγροτική οικονομία. Αυτός είναι ο στόχος μερίδας και της εγχώριας καπιταλιστικής ελίτ.

Η χώρα έχει πράγματι διατηρήσει κεκτημένα της σοβιετικής οικονομίας, εκμεταλλεόμενη και το γεγονός ότι ήταν σημαντικό βιομηχανικό κέντρο στην ΕΣΣΔ. Ο Λουκασένκο ανήλθε στην εξουσία το 1994 και ακολούθησε ένα εντελώς διαφορετικό μοντέλο οικονομικής διακυβέρνησης από τις

άλλες πρώην σοβιετικές δημοκρατίες που ληλατήθηκαν από ιδιωτικοποιήσεις μαφιόζικου τύπου.

Διατηρήθηκε το σύστημα δωρεάν υγείας και παιδείας, η συνεταιριστική οργάνωση του αγροτικού τομέα, ο κρατικός έλεγχος στον ανεπτυγμένο βιομηχανικό τομέα με παραγωγή οχημάτων, γεωργικών μηχανών, λιπασμάτων, μεταλλουργίας, όπλων κ.α.

Για τα δεδομένα του σύγχρονου καπιταλισμού η Λευκορωσία ήταν πράγματι μια παραφωνία.

Ακόμα και με βάση στατιστικά που αναπαράγουν δυτικά ΜΜΕ η Λευκορωσία, μια χώρα 9,5 εκατομμυρίων ανθρώπων διατήρησε ένα βιοτικό επίπεδο πολύ καλύτερο από όλες τις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ με την κοινωνική ανισότητα να συγκρίνεται με αυτήν των σκανδιναβικών χωρών. Το ποσοστό του πληθυσμού που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, είναι στο 0,8%, όταν ο μέσος όρος της Ε.Ε. είναι 2,9%, στη Ρωσία 2,7%, στην γειτονική Λιθουανία 4,2%, στην Ουκρανία 6,4% και στην Γεωργία 43,6%. Όλα αυτά όμως στηρίχτηκαν σε μεγάλο βαθμό σε έναν κρίσιμο παράγοντα: στο φθινό ρωσικό πετρέλαιο και φυσικό αέριο λόγω του ειδικού καθεστώτος σύνδεσης των δύο χωρών.

Η Λευκορωσία πλήρωνε το φυσικό αέριο στη Ρωσία στη μισή τιμή από αυτήν των άλλων χωρών ενώ είχε σημαντικές εκπτώσεις και διευκολύνσεις πληρωμών για το πετρέλαιο επίσης. Ο βιομηχανικός της τομέας πολύ εύκολα μπορεί να καταρρεύσει αν σταματήσει η στήριξη της Ρωσίας. Το μεγαλύτερο μέρος των βιομηχανικών εξαγωγών (φτάνει ως και το 90% στην περίπτωση των τρακτέρ) καλύπτει η Ρωσία, αλλά ακόμα και οι φθηνές εξαγωγές προς την Ε.Ε. στηρίζονται στην φθηνή ενέργεια που παρέχουν ρωσικές εταιρείες.

Σε μια εποχή που δεν είναι και η πλέον ευνοϊκή για την πετρελαϊκή οικονομία, η Ρωσία προσπαθεί να αλλάξει τις προνομιακές συνθήκες παροχής ενέργειας προς την Λευκορωσία όχι τόσο για λόγους γεωστρατηγικής πίεσης αλλά και γιατί οι ρωσικοί ενεργειακοί κολοσσοί δεν μπορούν πλέον να τις αντέξουν. Τα λευκορωσικά διυλιστήρια ήδη πληρώνουν το ρωσικό πετρέλαιο στο 80% της διεθνούς τιμής, 50% πάνω από την τιμή που πλήρωναν πριν λίγα χρόνια, ενώ προβλέπεται το 2025 να πληρώνουν πλήρως σύμφωνα με τη διεθνή τιμή.

Ο ευρύτερος στόχος της ρωσικής ολιγαρχίας είναι να βάλει χέρι στον κρατικό βιομηχανικό τομέα της

Λευκορωσίας. Ο Λουκασένκο μέχρι τώρα είχε καταφέρει επιτυχώς να διαπραγματευτεί με τη Μόσχα, ενώ και στο παρελθόν δεν έλειπαν οι προσπάθειές του να αναζητήσει και ερείσματα στη Δύση φτάνοντας μέχρι και στο ΔΝΤ κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης το 2011. Ωστόσο, η στρατηγική συμμαχία με τη Μόσχα πρακτικά δεν αμφισβητήθηκε ποτέ καθώς ήταν και καταστροφικό το παράδειγμα χωρών όπως η Γεωργία, η Μολδαβία και η Ουκρανία που πλήρωσαν την απομάκρυνσή τους από τη ρωσική σφαίρα επιρροής με πολέμους, απώλειες εδαφών, ακριβή ενέργεια, φτωχοποίηση, πολιτική και οικονομική αστάθεια.

Στον σύγχρονο καπιταλισμό όμως ο βιομηχανικός και αγροτικός τομέας έχουν ένα όλο και μικρότερο ποσοστό στην συνολική οικονομία. Ακόμα και αυτά τα “σοβιετικά κληροδοτήματα” αφορούν μόνο αυτούς τους τομείς ενώ δίπλα τους **αναπτύσσεται και στη Λευκορωσία ένας δυναμικός και πλήρως ιδιωτικοποιημένος ιδιωτικός τομέας με όλα τα χαρακτηριστικά του άγριου, ληστρικού καπιταλισμού. Σήμερα, το 50% της λευκορωσικής οικονομίας βρίσκεται σε ιδιωτικά χέρια.**

Οι τομείς της λεγόμενης Νέας Οικονομίας (τεχνολογία, αλυσίδες σούπερ μάρκετ, τραπεζικός τομέας) ανθίζουν στη Λευκορωσία και έχουν δημιουργήσει μια ανερχόμενη αστική τάξη. Η οικονομία της πληροφορικής έχει δημιουργήσει εγχώριους κολοσσούς, όπως η Eram Systems που μπήκε στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης με αξία 11 δισ. δολαρίων και πλήθος άλλων που διατηρούν την παραγωγή τους στη χώρα αλλά μετακομίζουν την έδρα τους συχνά σε φορολογικούς παραδείσους όπως η Κύπρος.

Η κυβέρνηση Λουκασένκο παρέχει η ίδια φορολογικά κίνητρα σε τεχνολογικές εταιρείες, στα λεγόμενα IT Parks που ξεφυτρώνουν στα περίχωρα του Μινσκ για να αντέξουν τον ανταγωνισμό με χώρες όπως η Ινδία. Αυτή η συγκέντρωση στην περιοχή της πρωτεύουσας έχει δημιουργήσει και ανισότητες με άλλες περιφέρειες της χώρας. Ο μεγαλύτερος εργοδότης στη χώρα είναι πλέον η ιδιωτική αλυσίδα σούπερ μάρκετ Eurotorog LLC με πολλές χιλιάδες υπαλλήλους.

Το αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών είναι η επιδείνωση από χρόνο σε χρόνο της κατάστασης των εργαζομένων της Λευκορωσίας. Ακόμα και οι μεγάλες βιομηχανίες δεν μπορούν πλέον να διατηρήσουν τα προνόμια που παρείχαν στους εργάτες τους.

Η κορωνίδα της λευκορωσικής βιομηχανίας, η παραγωγός τρακτέρ και άλλων μηχανημάτων MTZ διατηρεί μια ιατρική κλινική περίθαλψης για τους εργαζόμενους και τις οικογένειές τους η οποία κοστίζει 4 εκ. δολάρια τον χρόνο. Κάτι τέτοιο δεν μπορεί πλέον να συνεχιστεί σε συνθήκες ανταγωνισμού με τους άλλους τομείς της εγχώριας οικονομίας, αλλά και καθώς ο βασικός λόγος κερδοφορίας της MTZ ήταν η φθηνή ενέργεια που της παρείχε η Ρωσία. Έτσι, συνολικά η εργατική τάξη στη Λευκορωσία χάνει όλο και περισσότερα βασικά δικαιώματα και ελευθερίες, από το δικαίωμα στην ιατρική περίθαλψη, τη στέγαση και τη δωρεάν εκπαίδευση έως τους αξιοπρεπείς μισθούς. Ταυτόχρονα, χάνει το δικαίωμα στη συνδικαλιστική οργάνωση και την ελευθερία έκφρασης.

Η κατάσταση μετά τις πρόσφατες εκλογές θυμίζει αυτή του Μαϊντάν στην Ουκρανία το 2013-2014. Υπάρχουν ωστόσο θεμελιώδεις διαφορές.

Όλες αυτές οι αντιφάσεις παρουσιάζονται σήμερα ως σύγκρουση μεταξύ ενός “ενωμένου λαού” και ενός ισχυρού, αυταρχικού προέδρου. Αυτό δημιουργεί την ευρεία πεποίθηση ότι μόνο ένα άτομο φταίει για όλα, ο Λουκασένκο, ο οποίος είναι στην εξουσία εδώ και 26 χρόνια. Αυτό το συναίσθημα ενισχύεται τόσο από φιλελεύθερους όσο και από εθνικιστικούς κύκλους που βλέπουν τη “σωτηρία της χώρας” στην απομάκρυνση ενός ατόμου.

Η κατάσταση μετά τις πρόσφατες εκλογές θυμίζει αυτή του Μαϊντάν στην Ουκρανία το 2013-2014. Υπάρχουν ωστόσο θεμελιώδεις διαφορές. Σε αντίθεση με την Ουκρανία, στη Λευκορωσία ο εθνικισμός δεν έχει ριζωθεί ποτέ έντονα μεταξύ του λαού.

Άλλωστε, ακόμα και η λευκορωσική εθνογέννηση ήταν περισσότερο ένα παράδοξο προϊόν της σοβιετικής εποχής, ενώ 30 σχεδόν χρόνια μετά την ανεξαρτησία της χώρας η συντριπτική πλειοψηφία του λαού (πάνω από το 70%) εξακολουθεί να μιλάει τη ρωσική γλώσσα και μόλις το 23% τη λευκορωσική. Λίγο πριν τη διάλυση της ΕΣΣΔ, είχε πραγματοποιηθεί δημοψήφισμα στο οποίο **το 84% των Λευκορώσων είχε ταχθεί υπέρ της διατήρησης της ΕΣΣΔ και ενάντια στην ανεξαρτησία.**

Ο Λουκασένκο αξιοποίησε και ιδεολογικά τη σοβιετική νοσταλγία μεταφέροντας τη Μέρα Ανεξαρτησίας από τη μέρα ανακήρυξης της ανεξαρτησίας από την ΕΣΣΔ, στην μέρα απελευθέρωσης του Μινσκ από τη ναζιστική κατοχή.

Η κοινωνία της Λευκορωσίας, ως προς την πολιτική ιστορία της και τις εμπειρίες της, διαφέρει πολύ από αυτή της Ουκρανίας και το καθεστώς Λουκασένκο είχε μια πραγματική δημοφιλία μέχρι πρόσφατα. Παρά τις φωνές της Δύσης για εκλογικές νοθείες σε όλες τις νίκες του Λουκασένκο από το 1994 μέχρι το 2016 και παρά τις προσπάθειες να εμφανιστούν φιλοδυτικά κινήματα, **ποτέ μέχρι σήμερα δεν εμφανίστηκε με μαζικούς όρους μια “φιλελεύθερη” ή εθνικιστική αντιπολίτευση με ισχυρή λαϊκή βάση που να αμφισβητήσει τον Λουκασένκο.**

Όμως τα τελευταία χρόνια και με βάση τις αλλαγές στην οικονομία της χώρας, εμφανίστηκαν πιο ενεργητικά “φιλελεύθεροι” κύκλοι οι οποίοι δεν έχουν κανένα πρόβλημα να παίξουν και το χαρτί του εθνικισμού για να πετύχουν τους στόχους τους.

Είναι ίσως συμβολικό ότι οι τρεις αρχικοί αντίπαλοι του Λουκασένκο προέρχονται από την ιδιωτική σφαίρα της “Νέας Οικονομίας” που ο ίδιος ο Λουκασένκο εξέθρεψε.

Ο **Σεργκέι Τσιχανόφσκι** ήταν αστέρι του Youtube με καριέρα και στη Ρωσία. Το κανάλι του στο Youtube ανέδειξε το μέγεθος της δυστυχίας της Λευκορωσίας, την παραμέληση των χωριών, τη φτώχεια και τη διαφθορά της άρχουσας ελίτ. Καθώς αυτή είναι η εμπειρία ενός σημαντικού μέρους του πληθυσμού της Λευκορωσίας, γρήγορα κέρδισε θαυμαστές σε ορισμένα μέρη της κοινωνίας και ειδικά στη νεολαία. Όταν ανακοίνωσε την υποψηφιότητά του για την προεδρία, δεν παρουσίασε κανένα πολιτικό πρόγραμμα, αλλά βασίστηκε στη μεγάλη δημοτικότητα του καναλιού του.

Ο **Βίκτορ Μπαμπάρικο** ήταν πρόεδρος της τράπεζας Belgazprombank, το μετοχικό κεφάλαιο της οποίας ανήκει κυρίως στη ρωσική Gazprom και στην Gazprombank.

Ο **Βαλερί Τσέπκαλο** ήταν ιδρυτής του HighTech Park, που προβάλλονταν ως η λευκορωσική Silicon Valley. Ο Μπαμπάρικο και ο Τσέπκαλο αρχικά προσπάθησαν να παρουσιάσουν ένα πολιτικό πρόγραμμα σε αντίθεση με την εθνικιστική αντιπολίτευση που απλά επεδίωκε τη διακοπή όλων των δεσμών με τη Ρωσία. Και οι δύο υποστήριξαν τη συνέχιση των επιχειρηματικών δεσμών με τη Ρωσία αλλά με την πλήρη “απελευθέρωση” όλων των τμημάτων της κοινωνίας: ιδιωτικοποίηση της βιομηχανίας και της γεωργίας, καθώς και της υγείας και εκπαίδευσης. Η επιχειρηματική τους αξιοπιστία τους παρείχε σοβαρή υποστήριξη.

Πριν από την κήρυξη της επίσημης υποψηφιότητάς τους (που απαιτεί τη συλλογή ικανού αριθμού υπογραφών από πολίτες της χώρας), ο Τσιχανόφσκι και ο Μπαμπάρικο συνελήφθησαν και ο Τσέπκαλο κατέφυγε στη Ρωσία.

Ο μόνος αντίπαλος του Λουκασένκο ήταν πλέον η Σβετλάνα Τσιχανόφσκαγια, σύζυγος του Σεργκέι, που συσπείρωσε τόσο την εθνικιστική, όσο και τη νεοφιλελεύθερη αντιπολίτευση.

Η σύλληψη των ανακοινωθέντων αντιπάλων κίνησε έντονα τον πληθυσμό να δώσει τις υπογραφές του προς υποστήριξη της Τσιχανόφσκαγια περισσότερο με μια κοινή λογική: οποιοσδήποτε, αλλά όχι ο Λουκασένκο.

Σχηματίστηκαν «αλυσίδες αλληλεγγύης» στο διαδίκτυο ως κανάλι επικοινωνίας για όλους εκείνους που θέλουν “αλλαγή”, σύντομα άνοιξαν ομάδες συνομιλίας στο Telegram, οι οποίες έλαβαν ισχυρή προώθηση από ήδη υπάρχουσες ομάδες αντιπολίτευσης.

Γρήγορα έγινε σαφές ότι αυτές οι ομάδες ήταν υποδομή δικτύου για μια νέα «έγχρωμη επανάσταση».

Παρά την αδιαμφισβήτητη ύπαρξη μεγάλης δυσαρέσκειας για το κυβερνών κόμμα, οι «αυθόρμητες» εκφράσεις δυσαρέσκειας μεγεθύνθηκαν με τη βοήθεια και των δυτικών ΜΜΕ.

Οι συνθήκες για τα σχέδια του δυτικού κεφαλαίου για την απόσπαση της χώρας από τη Ρωσία και την πρόσδεσή της στη Δύση ήταν πιο πρόσφορες από ποτέ. **Αλλά και η Ρωσία δείχνει να ταλαντεύεται για τη στήριξή της προς το πρόσωπο του Λουκασένκο** και είναι ενδεικτικός ο ουδέτερος τρόπος παρουσίασης των γεγονότων στη Λευκορωσία από τα κρατικά ρωσικά ΜΜΕ.

Τον Φεβρουάριο του 2020 ο Αμερικάνος υπουργός Εξωτερικών Πομπέο επισκέφτηκε για πρώτη φορά το Μινσκ και υποσχέθηκε βοήθεια σε περίπτωση διακοπής της παροχής φθηνής ενέργειας από τη Ρωσία. Λίγες μόνο μέρες πριν τις εκλογές, οι Ειδικές Δυνάμεις της Λευκορωσίας συνέλαβαν 33 μισθοφόρους της ρωσικής ιδιωτικής στρατιωτικής εταιρείας «Βάγκνερ», γνωστής και από τις δραστηριότητες της σε Συρία και Λιβύη.

Ο Λουκασένκο υποστήριξε ότι υπήρχαν πληροφορίες για για άφιξη περισσότερων από 200 μισθοφόρων στη Λευκορωσία «για να αποσταθεροποιήσουν την κατάσταση κατά την προεκλογική εκστρατεία». Οι μισθοφόροι απελευθερώθηκαν και επέστρεψαν στη Ρωσία σε μια ομιχλώδη κατάσταση που ίσως έχει να κάνει με μια ιδιότυπη “διαπραγμάτευση” μεταξύ Μινσκ και Μόσχας.

Η ρωσική ολιγαρχία επιδιώκει διαχρονικά την αφομοίωση της οικονομίας της Λευκορωσίας με όρους «οικονομίας της αγοράς» και ιδιωτικοποιήσεις προς όφελος ρωσικών καπιταλιστικών κολοσσών. Από το 1999 οι δύο χώρες συνδέονται και με την κήρυξη του “Ενιαίου Κράτους” που μακροπρόθεσμο στόχο έχει θεωρητικά ακόμα και την πλήρη ενοποίησή τους. Ωστόσο, ο θεσμός αυτός παραμένει για 20 χρόνια κυρίως στους τομείς της οικονομικής και στρατιωτικής συνεργασίας και οι διαδικασίες βαθύτερης ενοποίησης συνεχώς αναβάλλονται.

Αντίθετα, μετά το 2014 ο Λουκασένκο κάνει προσπάθειες ενίσχυσης της λευκορωσικής εθνικής ταυτότητας, άλλαξε τα τοπωνύμια από ρωσικά σε λευκορωσικά και ενθάρρυνε την χρήση της γλώσσας την οποία ο ίδιος για πρώτη φορά χρησιμοποίησε τότε. Σε δημοσκόπηση που έγινε στην χώρα πρόσφατα (με ζητούμενο βέβαια την αξιοπιστία αυτών) το 85% των πολιτών επιθυμεί πλέον την ανεξαρτησία της χώρας και όχι την ένωση με τη Ρωσία.

26 χρόνια ισορροπίας σε τεντωμένο σχοινί

Ο Λουκασένκο ισορροπούσε στο τεντωμένο σχοινί Δύσης-Ρωσίας αλλά δεν φαίνεται ικανός να συνεχίσει αταλάντευτος. **Η ευκαιρία ανατροπής του είναι μοναδική για τη Δύση που επιχειρεί να επαναλάβει το εγχείρημα της Ουκρανίας αξιοποιώντας και μια ιδεολογική εκστρατεία κατά του “ολοκληρωτισμού”.**

Η Τσιχανόφσκαγια, που έχει καταφύγει στη Λιθουανία, έχει αυτοανακηρυχθεί πρόεδρος (στο πρότυπο περισσότερο του Γκουαϊντό παρά του ουκρανικού Μαϊντάν) και σχηματίζεται Συμβούλιο Συντονισμού της αντιπολίτευσης στο Μινσκ με τη συμμετοχή νεοφιλελεύθερων και εθνικιστών που στηρίζονται από ΗΠΑ-ΕΕ-NATO με ειδικό ρόλο της Πολωνίας και των χωρών της Βαλτικής. **Ο στόχος της Δύσης είναι η**

περικύκλωση της Ρωσίας και αν αυτό συνοδευτεί και με ένα ιδεολογικό περιτύλιγμα ήττας της “τελευταίας σοβιετικής δικτατορίας και οικονομίας”, το κέρδος θα είναι πολλαπλό.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου για άλλη μια φορά αξιοποιείται η σύζευξη του πλέον ακραίου νεοφιλελευθερισμού με τον εθνικισμό, ακόμα και με τον φασισμό.

Το πρόγραμμα που τώρα εμφανίζει η αντιπολίτευση περιλαμβάνει:

-Επιβολή στην εκπαίδευση της λευκορωσικής γλώσσας που ομιλείται σήμερα από μια μικρή μειονότητα.

-Παύση κάθε είδους σχέσης με τη Μόσχα με απαγόρευση ακόμα και αναμετάδοσης ρωσικών τηλεοπτικών σταθμών και ΜΜΕ, τα οποία σήμερα είναι τα πλέον δημοφιλή λόγω και της γλώσσας.

-Έναρξη διαπραγματεύσεων για ένταξη στο NATO.

-“Αποσοβιετικοποίηση» της Λευκορωσίας με θέσπιση της ερυθρόλευκης σημαίας η οποία προέρχεται από την εποχή της Πολωνο-Λιθουανικής Συμπολιτείας που κατείχε τα εδάφη της Λευκορωσίας στον Μεσαίωνα και χρησιμοποιήθηκε στην περίοδο της ναζιστικής κατοχής αλλά και στα πρώτα χρόνια της ανεξαρτησίας (1991-1995) πριν την επαναφορά με δημοψήφισμα της σημαίας της σοβιετικής δημοκρατίας.

-Ιδιωτικοποίηση της γης και του αγροτικού τομέα.

-Αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμός, ιδιωτικοποίηση μεγάλων και μεσαίων κρατικών επιχειρήσεων.

-Ιδιωτικοποίηση εκπαίδευσης και δομών υγείας και περίθαλψης.

-Ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού περιβάλλοντος στον τομέα της αγοράς στέγης μέσω της αποκρατικοποίησής του και της ανάπτυξης ιδιωτικών επιχειρήσεων στις υπηρεσίες κοινής ωφελείας.

Η Λευκορωσία θα γνωρίσει με 30 χρόνια καθυστέρηση το σοκ της μαφιόζικης καπιταλιστικής ληλασίας εφόσον επικρατήσουν αυτές οι δυνάμεις, αν και είναι αμφίβολη η πραγματική διάδοση αυτών των ιδεών στη χώρα.

Υπάρχουν πληροφορίες, που δεν είναι εύκολο να επιβεβαιωθούν, ότι εμφανίζονται και τάσεις εντός του κινήματος ενάντια στον Λουκασένκο προερχόμενες κυρίως από τις τάξεις των βιομηχανικών εργατών που αρνούνται τα σχέδια των ιδιωτικοποιήσεων αλλά και την πρόσδεση με ΕΕ και NATO.

Αριστερές και κομμουνιστικές δυνάμεις εντός της Λευκορωσίας προσπαθούν να υπερασπιστούν την εργατική τάξη της χώρας καλώντας την να μη σηκώσει ξένες, ιμπεριαλιστικές σημαίες είτε της ΕΕ και των ΗΠΑ είτε της Ρωσίας.

Η θέση τους αυτή είναι σίγουρα εξαιρετικά δύσκολο να επικρατήσει στις σημερινές συνθήκες και στο πλαίσιο της γεωπολιτικής σύγκρουσης. Η Ρωσία θέλει να ελέγξει το παιχνίδι ακόμα και στην περίπτωση ανατροπής του Λουκασένκο και ήδη ο πρώην υποψήφιος της αντιπολίτευσης Τσέπκαλο, που έχει καταφύγει στη Μόσχα, δεν στηρίζει το Συμβούλιο Συντονισμού και φέρεται να ακολουθεί δικό του δρόμο.

Οι διαδηλώσεις είναι δύσκολο να ανατρέψουν τον Λουκασένκο εκτός κι αν επιχειρηθεί, όπως στην περίπτωση του Μαϊντάν, μια βίαιη και ένοπλη προσπάθεια με άμεση εμπλοκή και ξένων δυνάμεων. Όμως η Λευκορωσία δεν είναι Ουκρανία και ο Λουκασένκο εξακολουθεί να έχει ισχυρά ερείσματα και σε μέρος του λαού. Προσπαθεί να κερδίσει χρόνο με μια γενικόλογη υπόσχεση περί αλλαγής Συντάγματος που θα οδηγήσει και σε νέες εκλογές κάποια στιγμή στο μέλλον.

Είναι φανερό ότι η κλεψύδρα του πολιτικού βίου του Λουκασένκο έχει γείρει και το επίδικο

είναι η διάδοχη κατάσταση. Γι' αυτήν ετοιμάζονται όλοι οι παίκτες του πολιτικού παιχνιδιού στο εσωτερικό της χώρας και διεθνώς. Ο χαμένος σε κάθε περίπτωση θα είναι ο εργαζόμενος λαός της Λευκορωσίας καθώς, είτε με επικράτηση της Δύσης είτε της Ρωσίας και των αντίστοιχων φατριών τους, η λεία θα είναι τα εργατικά συμφέροντα.

Πηγή: [PRIN](#)

Προσθήκη:

Η επιλογή μεταξύ δύο κακών, πάντα φέρνει χειρότερα...

Η σημερινή επίσημη σημαία της Υπερδνειστερίας με το σφυροδρέπανο

Ο λαός της Λευκορωσίας φαίνεται να έχει να επιλέξει μόνο μεταξύ δύο κακών. Οι ελιγμοί του Λουκασένκο μεταξύ Ρωσίας και Δύσης βρίσκονται πλέον σε οριακό σημείο και έχει ξεκινήσει τη διαπραγμάτευση με τη Ρωσία καθώς για τον ίδιο είναι η μόνη επιλογή που μπορεί να εγγυηθεί την παραμονή του στην εξουσία.

Η Δύση επιθυμεί μια Λευκορωσία χωρίς τον Λουκασένκο και αυτό είναι το μόνο σύνθημα που αυτή την στιγμή βγάζει προς τα έξω η αντιπολίτευση χωρίς να προβάλλει κανένα πρόγραμμα διακυβέρνησης. Οι στόχοι βέβαιοι είναι δεδομένοι και είναι ενδεικτικές οι δηλώσεις του μέλους του Προεδρείου του Συμβουλίου της Αντιπολίτευσης **Σεργκέι Ντιλέβσκι**.

Ο Ντιλέβσκι προβάλλεται από τα δυτικά ΜΜΕ ως ο **“ηγέτης των εργατών”** καθώς δουλεύει στο μεγάλο εργοστάσιο παραγωγής τρακτέρ MTZ και πρωταγωνίστησε στις προσπάθειες κήρυξης απεργίας με μοναδικό αίτημα **“να φύγει ο Λουκασένκο”**.

Σύμφωνα με τα ρεπορτάζ ήταν ένας καθημερινός εργάτης που συγκλονίστηκε από το μέγεθος της αστυνομικής καταστολής σε βάρος των διαδηλώσεων και μέσα σε μόλις μια εβδομάδα έφτασε να γίνει μέλος του Προεδρείου του Συμβουλίου της Αντιπολίτευσης μαζί με εκπροσώπους της διανόησης και πολιτικών ρευμάτων που εκφράζουν νεοφιλελεύθερες και εθνικιστικές θέσεις.

«Το γεγονός ότι δεν έχουμε ολιγάρχες στη Λευκορωσία απέχει πολύ από το να είναι επίτευγμα» δήλωσε ο Ντιλέβσκι. **«Αντιθέτως, σημαίνει ότι οποιοσδήποτε υγιής επιχειρηματίας, είτε είναι εκατομμυριούχος είτε δισεκατομμυριούχος, δεν θέλει να επενδύσει στη Λευκορωσία και τις επιχειρήσεις της»**.

Σύμβολα της σοβιετικής εποχής στους δρόμους της Υπερδνειστερίας

Όταν ο **“αρχηγός των εργατών”** (που η δράση του καλύφθηκε με πανηγυρισμούς και από ρεπορτάζ αντικαπιταλιστικών και αναρχικών συλλογικοτήτων!) δηλώνει τόσο φίλος των ολιγαρχών, το μέλλον της εργατικής τάξης στην Λευκορωσία δεν μοιάζει ευοίωνο σε περίπτωση επικράτησης της αντιπολίτευσης.

Όμως και η διατήρηση του σημερινού καθεστώτος αν και δείχνει ως “μικρότερο κακό” για τους εργαζομένους της χώρας σε καμιά περίπτωση δεν προμηνύει οτιδήποτε θετικό. Η διατήρηση της υπάρχουσας οικονομικής οργάνωσης φαίνεται αδύνατη ακόμα και με διατήρηση του Λουκασένκο στην εξουσία ή με πιθανό συμβιβασμό που θα οδηγήσει σε νέο μοίρασμα της εξουσίας.

Ο Λουκασένκο μπορεί να απολάμβανε μια σχετική δημοφιλία μέχρι πριν λίγα χρόνια λόγω της ιστορικής παράδοσης και εμπειρίας του λευκορωσικού λαού αλλά στην καλύτερη περίπτωση αυτή δήλωνε απλά μια ανοχή και όχι την ενεργοποίηση λαού για υπεράσπιση των όποιων κερκτημένων διατηρούνται ακόμα.

Το άγαλμα του Λένιν παραμένει μπροστά από το Κοινοβούλιο της Υπερδνειστερίας στην πρωτεύουσα Τιράσπολ

Η αναφορά στο σοβιετικό παρελθόν μόνο ως “εικόνισμα” καμία σχέση με σοσιαλισμό δεν έχει. Είναι τραγελαφική (δυστυχώς όχι για τον λαό της) η περίπτωση της **Υπερδνειστερίας** (αποσχισθείσας από τη Μολδαβία επαρχίας με ρωσική στρατιωτική στήριξη) που **διατηρεί το σφυροδρέπανο στη σημαία της και όλα τα αγάλματα του Λένιν στις πλατείες της**, αλλά **έχει ιδιωτικοποιήσει πλήρως την οικονομία**, μετατρέποντας την σε κέντρο της μαφίας με κάθε είδους δραστηριότητες μαφιόζων και ολιγαρχών.

Το προσωποπαγές αυταρχικό καθεστώς Λουκασένκο τίποτα κοινό δεν έχει με τις περιπτώσεις προοδευτικών κυβερνήσεων στην Λατινική Αμερική που στηρίζονται σε μαζική συμμετοχή, στήριξη και λαϊκή αντίσταση όποτε χρειάστηκε ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς.

Δεν φαίνεται να υπάρχουν στην Λευκορωσία κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που θα μπορούσαν να συγκροτήσουν ένα ισχυρό μέτωπο ενάντια στην καπιταλιστική ελίτ της χώρας και τους ξένους υποστηρικτές της (σε Δύση και Ρωσία). **Δυστυχώς η επιλογή ανάμεσα σε δύο κακά και ιστορικά αλλά και στην πρόσφατη πολιτική ιστορία πολλών χωρών μόνο ακόμα μεγαλύτερο κακό έφερε τελικά στους λαούς και την εργατική τάξη.**